

Spodbujanje mehkih kompetenc dijakov in študentov gostinstva, turizma in velnesa: primer organizacije mednarodnega Mladinskega parlamenta 2023 na VSGT Maribor

Jerneja Lešnik, PhD

Višja strokovna šola za gostinstvo in turizem Maribor (VSGT Maribor)

jerneja.lesnik@vsqt.si

POVZETEK

Projekt Sodelovalnica mladih v turizmu (Tourism Youth CoOperative) je bil zasnovan kot 12-mesečni mednarodni projekt v evropskem letu kompetenc 2023, ki krepi in podpira neformalno izobraževanje, osebni razvoj in mehke kompetence dijakov in študentov na področju gostinstva in turizma partnerskih organizacij znotraj EU. Osrednji dogodek projekta je predstavljal Mednarodni mladinski parlament dijakov in študentov s področja gostinstva in turizma ter velnesa. Z izvedbo projekta želimo pri ciljni populaciji dijakov in študentov ter bodočih strokovnjakov spodbuditi angažma, udejstvovanje ter iskanje predlogov in rešitev za aktualne izzive, s katerimi se sooča post-covidno podhranjen sektor (izzivi trga dela, digitalizacija in trajnostni razvoj). Hkrati osnovna ideja parlamentiranja krepi mehke prenosljive kompetence (komunikacija v domačem in tujem jeziku; mreženje, kompetence organizacije dogodkov; samostojno delo ter delo v teamu; management stresa in časa; strateško načrtovanje, inovativno razmišljanje, problemske kompetence; medkulturno sodelovanje), ki so prepoznane kot ključne kompetence prihodnosti na področju gostinstva in turizma (EHL edu, 2022).

Ključne besede: mednarodni Mladinski parlament, debaterstvo, generične kompetence, poklicne kompetence, gostinstvo in turizem, velnes.

1 UVOD

VSGT Maribor je vodilni partner mednarodnega projekta Sodelovalnica mladih v turizmu, katerega namen je krepitev mehkih prenosljivih kompetenc študentov, ki so temeljnega pomena za uspešno okrevanje post-covidno podhranjenega gostinsko-turističnega sektorja. Temeljne aktivnosti, ki so se nanašale na krepitev tovrstnih kompetenc, so zajemale tri ključne elemente in sicer: krepitev zavedanja o ključnih mehkih kompetencah s področja gostinstva in turizma (priprava delavnic in priprava spletnih gradiv); organizacija Mladinskega parlamenta in implementacija ključnih mehkih kompetenc s področja gostinstva in turizma (40 dijakov in študentov udeležencev iz držav partneric) s pripravo skupnega Manifestuma ter potrditev in priznavanje neformalnega izobraževanja (EURES YouthPass kompetenčni potni list).

1.1 NAMEN IN CILJI PRISPEVKA

Namen prispevka je predstaviti pomen projekta Sodelovalnica mladih v turizmu (Tourism Youth CoOperative), katerega vodilni partner je VSGT Maribor, za obšolski proces ter krepitev ključnih mehkih kompetenc s področja gostinstva in turizma. VSGT Maribor je prva izmed šol v partnerski mreži AEHT (združenje 40 hotelsko-turističnih šol iz 40 evropskih držav), ki prepoznava in pripoznava krepitev ključnih mehkih kompetenc dijakov in študentov

ter neformalnega izobraževanja skozi debaterske aktivnosti na ravni mladinskega udejstvovanja znotraj Erasmus+ aktivnosti. Prispevek predstavlja aplikativno vrednost projekta, ki se sicer nanaša na obštudijsko dejavnost in zajema dodatno ponudbo aktivnosti VSGT Maribor.

1.2 MOTIV ZA IZBIRO TEME

Udeleženci Mednarodnega mladinskega parlamenta, ki je na VSGT Maribor potekal med 16. 4 in 21. 4. 2023, so v maju 2023 ocenili razvoj ključnih kompetenc. Ključne kompetence, ki so jih študenti v okviru projekta razvili, so: komunikacija v domačem in tujem jeziku; mreženje, kompetence organizacije dogodkov; samostojno delo ter delo v teamu; management stresa in časa; strateško načrtovanje, inovativno razmišljanje, problemske kompetence in medkulturno sodelovanje. Prispevek predstavlja rezultate raziskave.

2 TEORETIČEN DEL

2.1 KLJUČNE MEHKE KOMPETENCE ŠTUDENTOV GOSTINSTVA IN TURIZMA

Literatura nabor osebnih lastnosti, ki se navezujejo na opravljanje določenega poklica ter znanje in spretnosti, ki so potrebna za opravljanje poklica, pogosto imenuje kompetence (Pranić, Pivčević and Garbin Praničević, 2021). Kompetence tako delimo na temeljne/trde ter mehke, odvisno od tega, ali pokrivajo poklicne/tehnične vidike določenega poklica oz. medosebne vidike in veščine, ki so potrebne za opravljanje poklica (Sisson in Adams 2013). Med najpomembnejše mehke/medosebne/prenosljive veščine literatura uvršča naslednje kompetence: komunikacija v domačem in tujem jeziku; mreženje, kompetence organizacije dogodkov; samostojno delo ter delo v teamu; management stresa in časa; strateško načrtovanje, inovativno razmišljanje, problemske kompetence; medkulturno sodelovanje (Pranić, Pivčević and Garbin Praničević, 2021). Za izobraževalne ustanove je ključnega pomena, da dijake in študente izobražujejo za kompetence, ki jih gospodarstvo dejansko potrebuje. V sled inovativni in za gospodarstvo relevantni izobrazbi, ob študijske dejavnosti, ki jih šola lahko ponudi, nudijo idealno mesto za spodbujanje razvoja mehkih kompetenc.

Tabela 1: Pregled najpomembnejših prenosljivih veščin za gostinsko-turistične poklice

Veščine	Definicija	Viri
Komunikacijske veščine	Sposobnost jasnega posredovanja informacij, aktivnega poslušanja in učinkovite interakcije s sodelavci, strankami in drugimi deležniki.	Pranić, L., Pivčević, S., & Praničević, D. G. (2021). Top 30 soft skills in tourism and hospitality graduates: a systematic literature review. <i>Tourism in Southern and Eastern Europe...</i> , 6, 637-656.
Timsko delo in sodelovanje	Sposobnost učinkovitega timskega dela, prispevanja k skupinskemu projektu in sodelovanja z različnimi posamezniki v gostinskem ali turističnem okolju.	Kiryakova-Dineva, T., Kyurova, V., & Chankova, Y. (2019). Soft skills for sustainable development in tourism: the Bulgarian experience. <i>European Journal of Sustainable Development</i> , 8(2), 57-57.
Fleksibilnost	Prilagodljivost in odprtost za spremembe, predvsem kot odziv na dinamične in	

	nepredvidljive situacije v gostinstvu in turizmu.	Weber, M. R., Lee, J., & Crawford, A. (2020). A suggested best practices for enhancing performance of soft skills with entry-level hospitality managers. <i>Anatolia</i> , 31(1), 76-87.
Problemske veščine	Kritično razmišljanje in analitične sposobnosti za prepoznavanje in reševanje izzivov, ki se lahko pojavijo v gostinstvu in turizmu.	
Vodstvene veščine	Sposobnost vodenja in motiviranja drugih, prevzemanja pobud in prevzemanja vodilnih vlog v gostinstvu in turizmu.	
Medkulturne kompetence	Razumevanje pomena različnih kultur, običajev in praks, ki so bistvenega pomena v globalnem gostinstvu in turizmu.	
Management stresa in časa	Organizacijske sposobnosti za izpolnjevanje rokov in opravljanje več nalog v stresnih situacijah.	
Socialne kompetence	Sposobnost navezovanja stikov, aktivnega poslušanja, reševanja konfliktnih situacij ter kontrole čustev v dinamičnem gostinsko-turističnem okolju.	
Inovativno in kreativno razmišljanje	Sposobnost razmišljanja izven običajnih miselnih vzorcev, vzpostavljanje povezav med na videz nepovezanimi idejami in ustvarjanje izvirnih idej ali spoznanj.	

2.2 DEBATERSTVO KOT METODA SPODBUJANJA MEHKIH KOMPETENC

Vključevanje v debatiranje ('debaterstvo') lahko pomembno vpliva na razvoj različnih mehkih veščin (Aclan, Abd Aziz in Valdez, 2016; Vu, 2023). Debata ni samo metoda komuniciranja, temveč tudi strukturiran način krepitve kritičnega mišljenja, komunikacije, timskega dela in drugih pomembnih medosebnih veščin. Skozi vključevanje v debatiranje tako dijaki in študenti razvijajo naslednje veščine (ibid.):

- 1) Komunikacijske veščine: Sposobnost jasnega in prepričljivega artikuliranja svojih misli, kar spodbuja učinkovito verbalno komunikacijo.
- 2) Problemske veščine: Sposobnost analiziranja argumentov in njihovega ovrednotenja, da se oblikuje koherentne in logične odgovore, s čimer debaterji izboljšajo svoje sposobnosti kritičnega mišljenja.
- 3) Raziskovalne veščine: sposobnost raziskovanja tem, kar prispeva k razvoju raziskovalnih sposobnosti in sposobnosti zbiranja informacij.
- 4) Timsko delo: Številne debate vključujejo skupinske oblike, spodbujanje timskega dela in sodelovanja, saj udeleženci skupaj gradijo in predstavljajo argumente.
- 5) Izboljšanje samozavesti in samopodobe: Javno nastopanje v razpravah pomaga graditi samozaupanje, saj se udeleženci naučijo prepričljivo izražati svoje ideje pred občinstvom.

- 6) Management časa: Debaterji morajo med govori učinkovito razporejati svoj čas, kar prispeva k razvoju veščin upravljanja s časom.

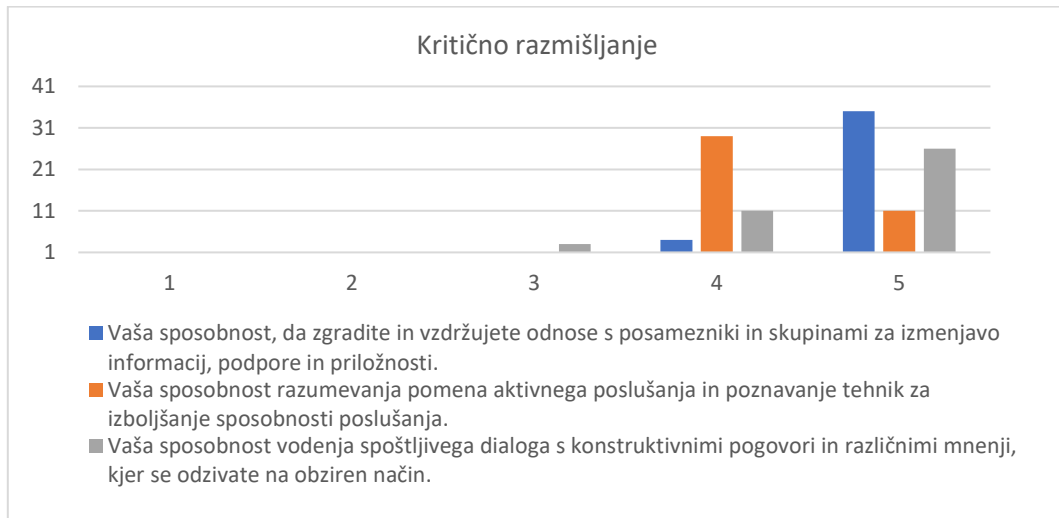
3 PRAKTIČNI DEL: SAMOEVALVACIJA KREPITVE MEHKIH KOMPETENC

Mednarodnega mladinskega parlamenta dijakov in študentov gostinstva, turizma in velnesa se je v času od 16. do 21. aprila 2023 udeležilo 40 udeležencev iz 13 držav. Debate so bile organizirane v sodelovanju z dijaki II. gimnazije Maribor (Šola Ambasadorka Evropskega parlamenta). Debate so zajemale tri aktualne teme s področja turizma: digitalizacija v turizmu, zelene in trajnostne vsebine ter pomanjkanje delovne sile. Pred samim dogodkom so bile za udeležence parlamentiranja organizirane delavnice, namenjene osveščanju o vrednotah EU ter krepitvi zavedanja o pomenu mehkih kompetenc v gostinstvu in turizmu. Udeleženci so bili sicer razdeljeni v tri skupine, vsaka skupina je v treh debatnih krogih debatirala vse tri teme ter pripravila zaključke. Zaključki vseh treh skupin so se oblikovali v Manifesto – skupen dokument in sporočilo mladih s področja gostinstva in turizma odločevalcem (gospodarstvu ter političnim odločevalcem). Izsledke Manifesta se je predstavilo podjetjem in institucijam – odločevalkam na področju mladinskih politik s področja gostinstva in turizma.

V sled krepitvi kompetenc, se je vsem dijakom in študentom (udeležencem Mednarodnega parlamenta) po samem dogodku na elektronske naslove posredoval anonimen vprašalnik, kjer so ocenili stopnjo krepitve mehkih kompetenc. Študenti so na 5-stopenjski Likertovi lestvici (1-zelo slab napredek, 5-zelo dober napredek) ocenjevali svoj napredek na področjih: problemske veščine, raziskovalne veščine, komunikacijske veščine, aktivno poslušanje in spoštljiv dialog, fleksibilnost, samozavest, management časa in mreženje.

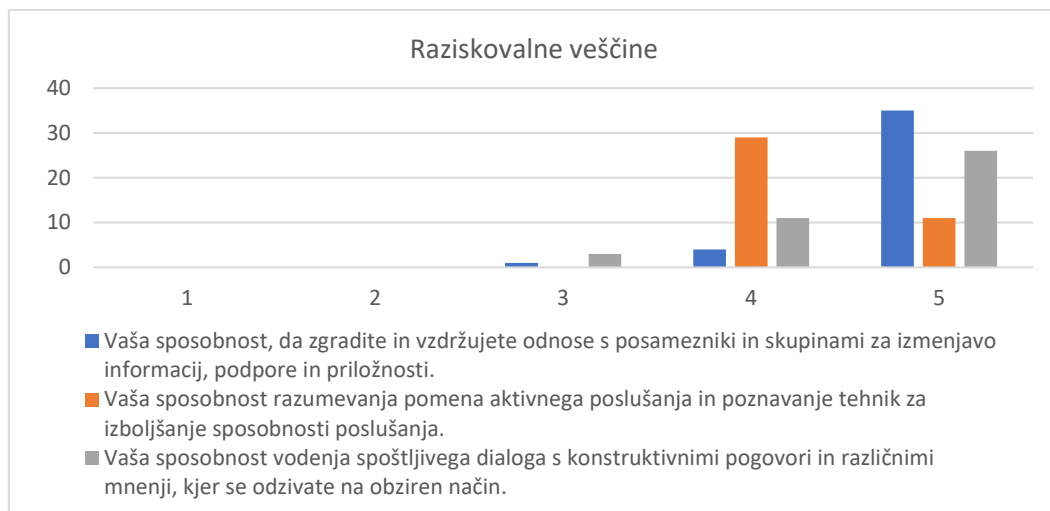
V nadaljevanju predstavljamo rezultate vzorca 40 študentov evalvacije krepitve mehkih kompetenc, ki je potekala v maju 2023.

Slika 1. Samoevalvacija napredka kompetence 'Kritično razmišljanje'

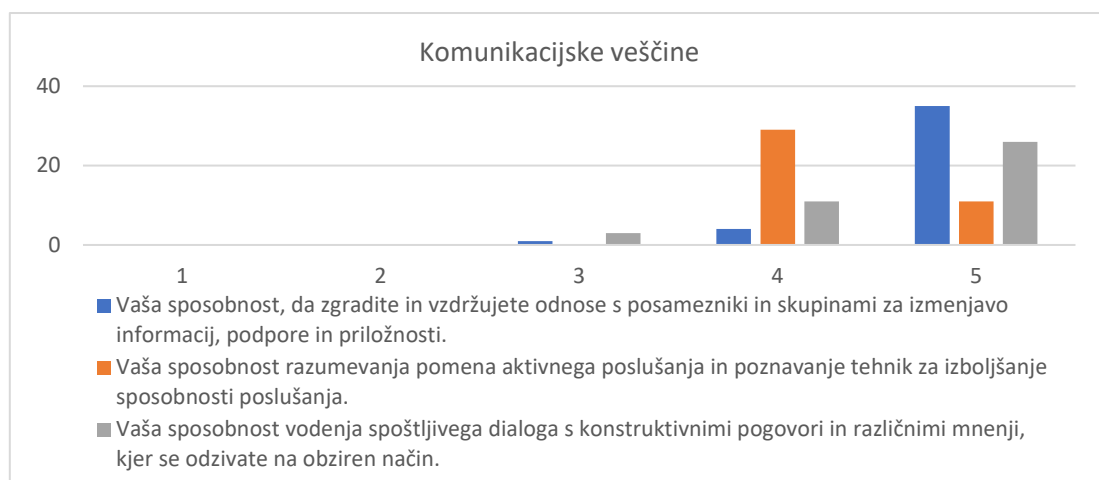
Večina študentov je pozitivno ocenila lasten napredek pri razvoju kompetence kritičnega razmišljanja. Povprečna ocena napredka je bila na vzorcu 40 študentov 4,3. Predvsem je bil pozitivno ocenjen napredek pri kompetenci, ki se nanaša na analizo in interpretacijo podatkov na smiseln in koherenten način.

Slika 2: Samoevalvacija napredka kompetence 'Raziskovalne veščine'

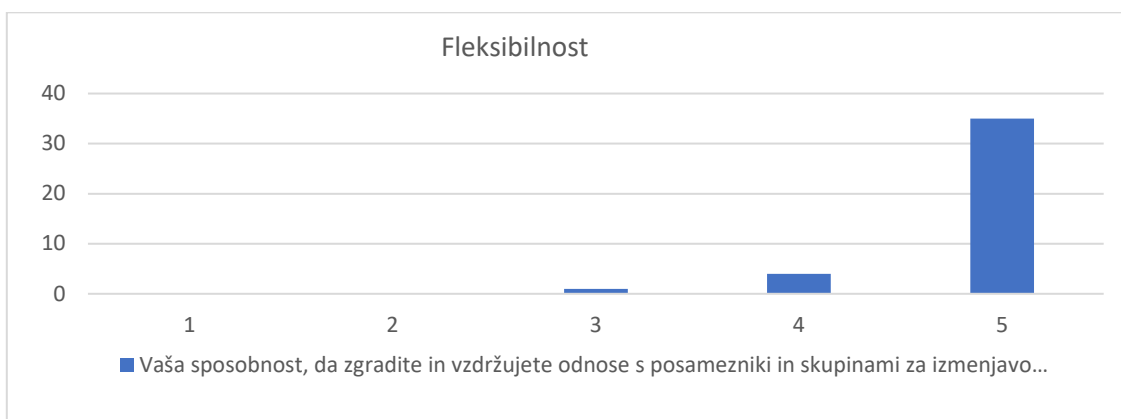
V okviru ocenjevanja napredka pri kompetenci raziskovalnih veščin, so študenti pozitivno ocenili lasten napredek v okviru vseh treh posamičnih indikatorjev. Povprečna ocena napredka je bila 4,4.

Slika 3: Samoevalvacija napredka kompetence 'Komunikacijske veščine'

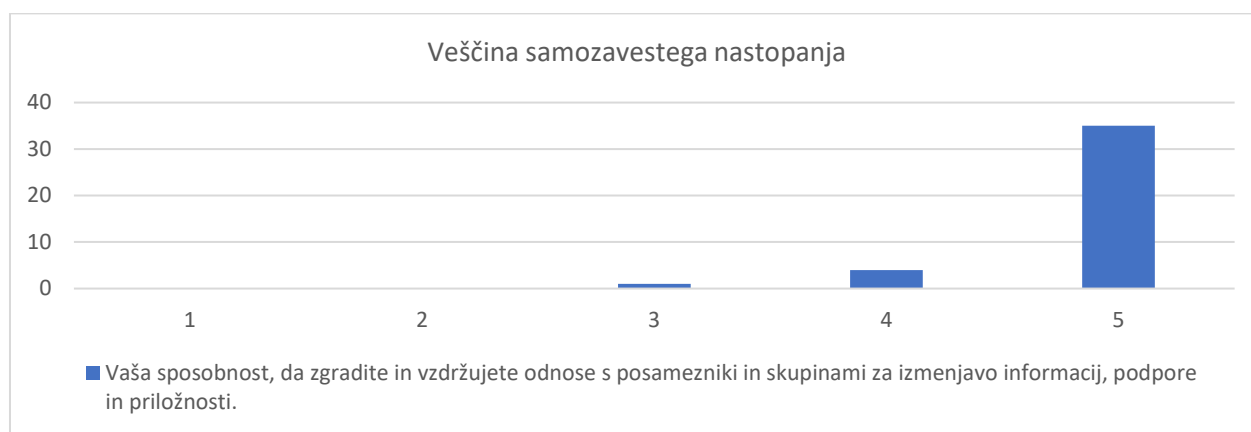
Ocenjen napredek v okviru vseh treh indikatorjev, ki so se nanašali na komunikacijske veščine (sposobnost predstavitve idej in argumentov, sposobnost aktivnega poslušanja ter sposobnost vodenja spoštljivega dialoga) je bil pozitivno ocenjen. Povprečna ocena napredka pri kompetenci komunikacije je bila 4,4.

Slika 4: Samoevalvacija napredka kompetence 'Fleksibilnost'

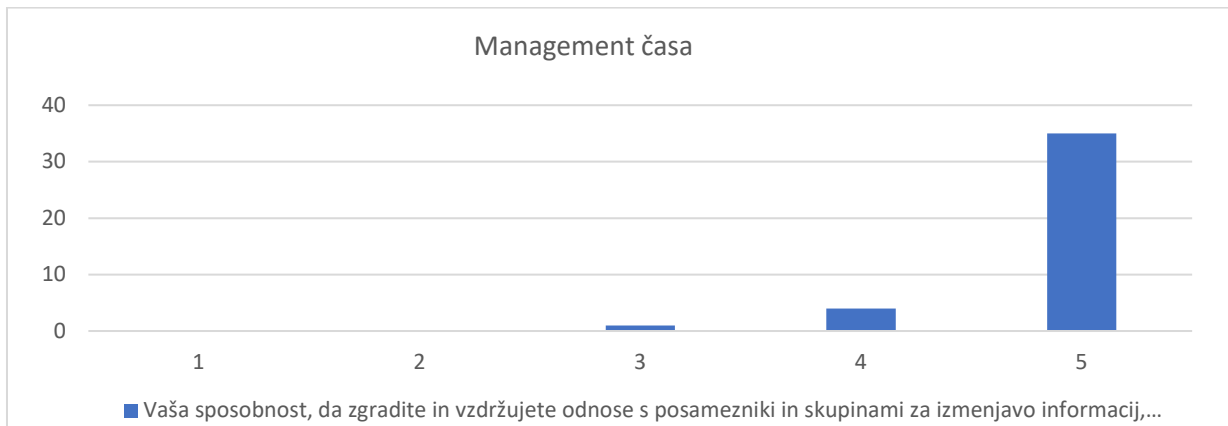
Kompetenca 'Fleksibilnost' je ocenjevala napredek dijakov in študentov na področju fleksibilnega debatiranja, ki zahteva pogosto prilagajanje novim situacijam in informacijam ter ustrezno prilagajanje argumentov. Študenti so lasten napredek v povprečju ocenili z oceno 4,3.

Slika 5: Samoevalvacija napredka kompetence 'Samozavest'

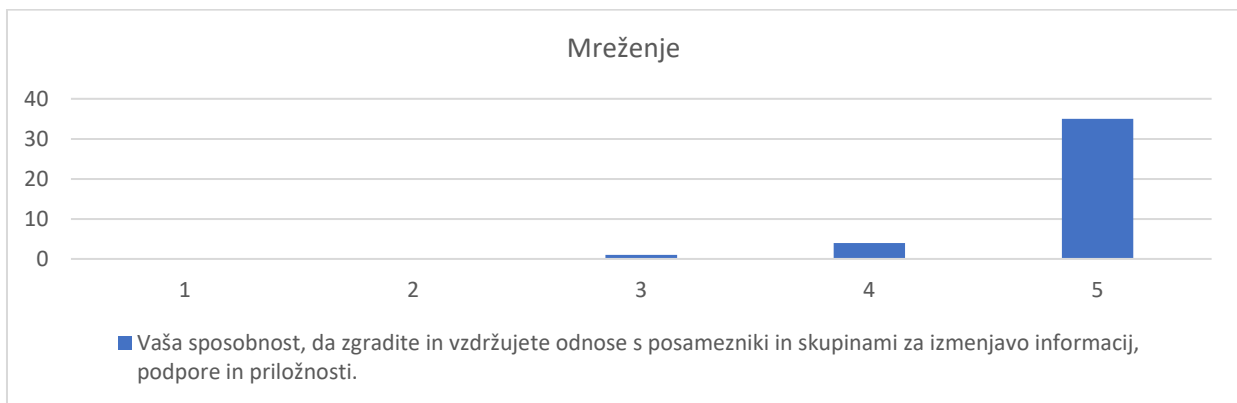
V okviru ocenjevanja napredka pri kompetenci 'samozavestnega nastopanja' so dijaki in študenti ocenjevali lasten napredek pri navajanju relevantnih virov in izražanju svojih mnenj ter zagovarjanju lastnih stališč. V povprečju so napredek ocenili pozitivno, s povprečno oceno 4,4.

Slika 6: Samoevalvacija napredka kompetence 'Management časa'

V okviru ocenjevanja napredka pri kompetenci 'management časa' so dijaki in študenti ocenjevali lasten napredek pri vključevanju in sodelovanju v razpravah v dodeljenem času. V povprečju so napredek ocenili pozitivno, s povprečno oceno 4,6.

Slika 7: Samoevalvacija napredka kompetence 'Mreženje'

V okviru ocenjevanja napredka pri kompetenci 'mreženje' so dijaki in študenti ocenjevali lasten napredek pri vzpostavljanju in vzdrževanju odnosov z ostalimi posamezniki in udeleženci debaterskega dogodka. V povprečju so napredek ocenili pozitivno, s povprečno oceno 4,7.

Študentom se je po opravljeni samoevalvaciji izdalo potrdilo v obliki Europass kompetenčnega potnega lista z navedbo vseh pridobljenih kompetenc.

4 ZAKLJUČEK

Projekt Sodelovalnica mladih v turizmu (Tourism Youth CoOperative) je imel tako v času trajanja osrednjega dogodka, kot tudi po njem, številne koristi za mlade, ki so bili vanj vključeni.

Poleg krepitve identitete EU, je projekt pripomogel h krepitvi in usvojitvi mehkih kompetenc in osebnega razvoja. Verjamemo, da je VSGT Maribor skupaj z vsemi partnerji projekta doprinesla tudi k graditvi pomembnih kompetenc, ki jih gospodarstvo znotraj gostinstvo-turističnega sektorja v post-covidnem obdobju močno potrebuje. V sled graditve kompetenc je tako v sklopu projekta pričela nastajati mednarodna debaterska 'knjižnica', ki služi kot zbir

gradiv, ki bo naslednjim debaterskim generacijam v pomoč pri graditvi kompetenc s področja kritičnega mišljenja, komunikacije, timskega dela in drugih pomembnih medosebnih veščin. Hkrati je projekt že postal primer dobre prakse v okviru mreže AEHT šol, ki bodo z Mednarodnim mladinskim parlamentom nadaljevale v letu 2024. Organizator naslednjega mladinskega parlamenta je tako šola Vergani Navarra iz Ferrare v Italiji. Na VSGT Maribor se sicer nadejamo podobnih odmevnih mednarodnih projektov tudi v naslednjih letih, ko bomo tudi na tak način lahko doprinesli k močnejšemu gostinsko-turističnem gospodarstvu, osveženosti in večji pripadnosti EU ter kakovosti izobraževanja na področju gostinsko-turističnih poklicev.

Projekt je bil financiran s strani EU programa Erasmus+ ter Nacionalne agencije Movit (KA154-YOU Aktivnosti udejstvovanja mladih).

5 VIRI IN LITERATURA

Aclan, E. M., Abd Aziz, N. H., & Valdez, N. P. (2016). Debate as a pedagogical tool to develop soft skills in EFL/ESL classroom: A qualitative case study. *Pertanika Journal of Social Sciences & Humanities*, 24(1), 213-240.

Kiryakova-Dineva, T., Kyurova, V., & Chankova, Y. (2019). Soft skills for sustainable development in tourism: the Bulgarian experience. *European Journal of Sustainable Development*, 8(2), 57-57.

Pranić, L., Pivčević, S., & Praničević, D. G. (2021). Top 30 soft skills in tourism and hospitality graduates: a systematic literature review. *Tourism in Southern and Eastern Europe...*, 6, 637-656.

Sisson, L. G., & Adams, A. R. (2013). Essential hospitality management competencies: The importance of soft skills. *Journal of Hospitality & Tourism Education*, 25(3), 131-145.

Vu, N. C. (2023). Exploring Students' Perceptions of Debates for Enhancing English Communication and Critical Thinking: A Swinburne Vietnam Study. *International Journal of TESOL & Education*, 3(4), 15-31.

Weber, M. R., Lee, J., & Crawford, A. (2020). A suggested best practices for enhancing performance of soft skills with entry-level hospitality managers. *Anatolia*, 31(1), 76-87.